

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Budżetu i Finansów

KBF.410.007.01.2021

Pan
Jacek Jastrzębski
Przewodniczący
Komisji Nadzoru Finansowego
Urząd Komisji Nadzoru Finansowego
ul. Piękna 20
00-549 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 17 stycznia 2022 r. oraz w wyniku sprostowania oczywistych omyłek pisarskich dokonanego w dniu 18 stycznia 2022 r.

P/21/010 – Nadzór Komisji Nadzoru Finansowego nad działaniami naprawczymi wybranych banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych

**Dokument zawiera tajemnice ustawowo chronione będące tajemnicą zawodową
Komisji Nadzoru Finansowego i pracowników Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego**

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, ul. Piękna 20, 00-549 Warszawa (dalej także: UKNF lub Urząd)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Jastrzębski, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, od 23 listopada 2018 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: – Marcin Pachucki, pełniący obowiązki Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego od 15 listopada 2018 r. do 22 listopada 2018 r. – Marek Chrzanowski, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego od 13 października 2016 r. do 14 listopada 2018 r. – Andrzej Jakubiak, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego od 12 października 2011 r. do 12 października 2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Nadzór nad wybranymi bankami i spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi w okresie poprzedzającym wprowadzenie planów naprawy lub programów postępowania naprawczego 2. Działania nadzorcze związane z wdrażaniem planów naprawy lub programów postępowania naprawczego przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz ich efekty
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2021 r. z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, związanych z zakresem przedmiotowym kontroli, w tym dowodów przedstawiających sytuację finansową podmiotów nadzorowanych i działania nadzorcze w okresie co najmniej dwóch lat poprzedzających wprowadzenie planu naprawy lub programu postępowania naprawczego
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Budżetu i Finansów
Kontrolerzy	1. Piotr Mienicki, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KBF/69/2021 z 18 czerwca 2021 r. 2. Roman Sulej, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KBF/66/2021 z 18 czerwca 2021 r. 3. Dariusz Starnowski, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr KBF/67/2021 z 18 czerwca 2021 r. 4. Anna Grabarczyk, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr KBF/65/2021 z 18 czerwca 2021 r. 5. Adam Durski, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr KBF/68/2021 z 18 czerwca 2021 r.

(akta kontroli str.1-10)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że nadzór sprawowany przez Komisję Nadzoru Finansowego (dalej także: KNF, Komisja) i jej Urząd, wynikający z analizy sprawozdawczości przekazywanej przez banki komercyjne, banki spółdzielcze (BS), spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe (SKOK, kasy), oraz nadzór inspekcyjny był, w większości badanych podczas kontroli przypadków, zgodny z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa oraz regulacjami i procedurami UKNF – zarówno w okresie poprzedzającym identyfikację potrzeby wdrożenia działań naprawczych, jak i w czasie ich prowadzenia. Komisja w stosunku do badanych podmiotów podejmowała na ogół adekwatne działania w związku z nadzorem nad realizacją planów naprawy i programów postępowania naprawczego. Jednakże Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła nieprawidłowości pod względem rzetelności sprawowanego nadzoru, przedstawione w uzasadnieniu oceny ogólnej oraz w dalszej części wystąpienia.

Uzasadnienie oceny ogólnej

System sprawozdawczy w zakresie nadzoru nad bankami i SKOK zapewniał, zdaniem NIK, identyfikację zagrożeń dla podstawowych obszarów funkcjonowania tych podmiotów i w jej wyniku umożliwiał podjęcie odpowiednich działań, jednakże pod warunkiem przekazywania przez podmioty nadzorowane rzetelnej i wiarygodnej sprawozdawczości.

UKNF posiadał stosowne procedury, na podstawie których planował inspekcje. Podmioty były dobierane do kontroli na podstawie analizy ryzyka z uwzględnieniem zasobów inspekcyjnych. W 6 zbadanych przez NIK przypadkach wykonywania nadzoru inspekcyjnego wobec 4 banków i 2 SKOK nie zidentyfikowano niezgodności procesu planowania inspekcji z obowiązującymi w tym zakresie procedurami. Na 6 przypadków, w których w procesie analitycznym zidentyfikowano w nadzorowanym podmiocie istotne i utrzymujące się pogorszenie sytuacji ekonomiczno-finansowej, w 5 nie stwierdzono sytuacji nieuzasadnionego nieuwzględnienia w planie inspekcji na rok następny. W jednym przypadku ustalono, że [...] ³ został wyłączony z planu inspekcji na 2015 r., w sytuacji gdy wyniki wcześniejszych inspekcji UKNF oraz ustalenia nadzoru analitycznego wskazywały na poważne zastrzeżenia do sytuacji Banku. Ponadto, zdaniem NIK, działaniem nierzetelnym był także brak podjęcia przez UKNF [...] ⁴ kontroli sprawdzającej w Banku, celem zweryfikowania utrzymującego się stanu niskiej jakości portfela kredytowego po kompleksowej kontroli UKNF w Banku [...] ⁵.

W wyniku szczegółowego badania stwierdzono przypadki, gdy działania podjęte przez Urząd po wynikach analiz i inspekcji wskazujących na pogorszenie sytuacji finansowej podmiotu nie były w pełni adekwatne. Zdaniem NIK, KNF i jej Urząd nie wykorzystały w pełni możliwych instrumentów nadzorczych dyscyplinujących [...] ⁶ do skutecznej i efektywnej realizacji założeń i zapewnienia efektywności wewnętrznego planu naprawy (WPN). Nie wykorzystano także w pełni środka nadzorczego, jakim była możliwość wydania zaleceń po ocenie BION nadanej [...] ⁷ pomimo stwierdzenia

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm.) i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 660) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy zawodowej rynku finansowego wskazanym przez Zastępcę Przewodniczącego KNF działającego w imieniu UKNF jako dysponenta tej tajemnicy.

⁴ Jak wyżej.

⁵ Jak wyżej.

⁶ Jak wyżej.

⁷ Jak wyżej.

niskiej jakości portfela kredytowego Banku. KNF nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień i nie powołała kuratora nadzorującego w sposób bezpośredni przebieg procesu naprawczego w tym Banku.
[...]»

Podobnie w przypadku [...]» wskazane było ustanowienie kuratora. W ocenie NIK, kurator stanowiłby wsparcie kompetencyjne i pomoc w realizacji programu postępowania naprawczego.

W przypadku [...]» brak sporządzenia kwartalnej oceny poziomu ryzyka za [...]»¹¹ nie miał zauważalnego wpływu na procedowanie zmierzające do uzdrowienia sytuacji finansowej Banku, niemniej w ocenie NIK działanie to było nierzetelne.

Komisja Nadzoru Finansowego zgodnie z art. 141m ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe¹² (dalej: ustawa Prawo bankowe) prowadziła postępowania w przedmiocie zatwierdzenia w drodze decyzji aktualizowanych przez banki planów naprawy. W badanej próbie podmiotów nie stwierdzono w tym obszarze nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie działania nadzorcze KNF nad postępowaniami naprawczymi badanych spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. Komisja zgodnie z przepisami prawa wykorzystywała adekwatne uprawnienia przysługujące jej na podstawie przepisów art. 71 ust. 1 pkt 1-3, art. 71 ust. 2 oraz art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych¹³ (dalej: ustawa o skok) w celu zapewnienia bezpieczeństwa środków gromadzonych na rachunkach kas przez ich członków.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Nadzór nad wybranymi bankami i spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi w okresie poprzedzającym wprowadzenie planów naprawy lub programów postępowania naprawczego

1.1. Analiza sytuacji finansowej nadzorowanych podmiotów na podstawie otrzymywanej sprawozdawczości oraz przeprowadzonych inspekcji

Opis stanu faktycznego

KNF, stosownie do art. 133 ust. 2 ustawy Prawo bankowe, sprawowała nadzór analityczny nad bankami. UKNF realizował analityczne czynności nadzorcze przede wszystkim na podstawie kwartalnych Raportów Wskaźników Ekonomiczno-Finansowych banków (RWEF), wyników przeprowadzanych inspekcji i postępowań, bieżącej korespondencji nadzorczej, informacji pochodzących z raportów biegłego

⁸ Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm.) i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 660) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy zawodowej rynku finansowego wskazanym przez Zastępcę Przewodniczącego KNF działającego w imieniu UKNF jako dysponenta tej tajemnicy.

⁹ Jak wyżej.

¹⁰ Jak wyżej.

¹¹ Jak wyżej.

¹² Dz. U. z 2020 r. poz. 1896, ze zm.

¹³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1844.

¹⁴ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

rewidenta audytującego sprawozdania finansowe banku oraz otrzymywanych sygnałów od uczestników rynku finansowego. Dane sprawozdawcze z nadzorowanych podmiotów podlegają analizie, wraz z wynikami inspekcji oraz z innymi wpływającymi do Urzędu informacjami, odpowiednio w Departamencie Bankowości Komercyjnej i Specjalistycznej (DBK) oraz Departamencie Bankowości Spółdzielczej (DBS). Rezultatem tej analizy jest raport „Kwartalna Ocena Banku – Raport z Analizy Ryzyka (KOBRA)”. W raporcie KOBRA przedstawione są oceny opisowe oraz punktowe poszczególnych obszarów ryzyka, które są przekazywane kierownictwu wyżej wymienionych departamentów (w razie potrzeby także na wyższe poziomy Urzędu) oraz stanowią podstawę do podejmowania dalszych czynności nadzorczych. Dla opisanego powyżej procesu analitycznego zostały opracowane wewnętrzne metodyki.

W przypadku spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych KNF, stosownie do art. 62c i art. 67 ustawy o skok, sprawowała nadzór analityczny przede wszystkim na podstawie otrzymywanych sprawozdań miesięcznych i kwartalnych określonych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów¹⁵, wyników przeprowadzonych kontroli i postępowań, bieżącej korespondencji nadzorczej oraz sygnałów od uczestników rynku. Nadzór wynikający z analizy sprawozdawczości obejmował sporządzanie kwartalnych ocen poziomu ryzyka działalności kas w formie raportów z analizy ryzyka stosownie do przyjętej metodyki.

Powyższy system sprawozdawczy, zapewnia, zdaniem NIK, identyfikację zagrożeń dla podstawowych obszarów funkcjonowania banków oraz SKOK w jej wyniku podjęcie odpowiednich działań, jednak pod warunkiem przekazywania przez podmioty nadzorowane rzetelnej i wiarygodnej sprawozdawczości, dlatego też niezwykle istotne jest wykorzystywanie innych, pozasprawozdawczych informacji.

Nie zawsze jednak zgodne z procedurami i rzetelne wykonywanie czynności analitycznych umożliwiało wystarczająco szybkie i tym samym skuteczne zidentyfikowanie istotnych problemów występujących w nadzorowanym podmiocie.

[...] ¹⁶

(akta kontroli str. 229-243, 244-332, 348 pliki 16 i 21, str. 378 pliki 89-93)

[...] ¹⁷

(akta kontroli str. 189 bis plik 20 i 30, 2639-2645, 2651-2655, 2658, 2302 plik 6-13)

Zgodnie z art. 133a ust. 1 ustawy Prawo bankowe w Urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego był co roku realizowany proces badania i oceny nadzorczej (BION) banków albo przegląd i weryfikacja wyników poprzedniego badania i oceny nadzorczej. Zgodnie z art. 133a ust. 2 tej ustawy BION obejmował m.in.: identyfikację wielkości i charakteru ryzyka, na jakie narażony jest bank, ocenę jakości procesu zarządzania ryzykiem, ocenę poziomu kapitału pokrywającego ryzyko wynikające z działalności banku oraz zarządzania bankiem. Proces BION w przypadku banków miał charakter ciągły, a nowo pozyskane informacje były na bieżąco integrowane z całością osądu nadzorczego na temat banku. Ze względu na ciągły charakter tego procesu stosowana była aktualizacja ocen BION nadanych bankowi w związku z wynikami kwartalnej oceny poziomu ryzyka w banku, ustaleniami/wynikami czynności

¹⁵ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie sprawozdań spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (Dz. U. poz. 1455).

¹⁶ Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm.) i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 660) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy zawodowej rynku finansowego wskazanym przez Zastępcę Przewodniczącego KNF działającego w imieniu UKNF jako dysponenta tej tajemnicy.

¹⁷ Jak wyżej.

kontrolnych lub innymi bieżącymi ustaleniami w ramach sprawowania nadzoru nad bankiem.

Arkusze rocznej oceny BION były opracowywane zgodnie z aktualizowanymi co roku Metodami BION, zatwierdzone przez kierownictwo DBK lub DBS oraz przekazywane do kierownictwa Urzędu. Nadzorowany podmiot otrzymywał wyniki BION wraz z ich syntetycznym omówieniem.

W badanej próbie 4 banków nie stwierdzono przypadków braku weryfikacji zgłoszeń/sygnalów naruszeń bądź potencjalnych naruszeń przepisów ustawy Prawo bankowe oraz rozporządzenia nr 575/2013¹⁸.

Badanie całokształtu procesu BION realizowanego przez Urząd w 3 z 4 badanych banków nie wykazało nieprawidłowości. Nieprawidłowości w procesie BION zidentyfikowano w przypadku [...] ¹⁹ – szczegółowy opis znajduje się w pkt 1.2. *Wyniki szczegółowych badań działań nadzorczych KNF/UKNF wobec wybranych podmiotów niniejszego wystąpienia oraz w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.*

W stosunku do SKOK, w związku z brakiem stosownych wymogów prawa, proces BION nie był wykonywany.

Stosownie do art. 133b ustawy Prawo bankowe Urząd przeprowadzał raz w roku w nadzorowanych bankach komercyjnych i spółdzielczych testy warunków skrajnych. (akta kontroli str. 393-402, 403 pliki 1-19)

W 2018 r. Urząd przeprowadził kapitałowe testy warunków skrajnych wśród 30 banków komercyjnych spośród 34 działających w momencie rozpoczęcia testów. Nie przeprowadzono testów warunków skrajnych dla [...] ²⁰. Testy w stosunku do [...] ²¹ również ze względu na [...] ²², miały charakter typowy dla testów przeprowadzanych w stosunku do [...] ²³. Testów nie przeprowadzono dla [...] ²⁴ z uwagi na [...] ²⁵.

W 2019 r. Urząd przeprowadził kapitałowe testy warunków skrajnych dla 26 z 31 banków komercyjnych działających w momencie rozpoczęcia testów. Urząd przeprowadził także płynnościowe testy warunków skrajnych dla 27 z 31 banków komercyjnych działających w momencie rozpoczęcia testów. W stosunku do [...] ²⁶ nie przeprowadzono testów z uwagi na [...] ²⁷. Nie przeprowadzono również kapitałowych testów warunków skrajnych dla [...] ²⁸. Dla [...] ²⁹ zastosowano podejście analogiczne, jak w 2018 r. Nie przeprowadzono testów warunków skrajnych dla [...] ³⁰, podobnie jak w 2018 r.

W 2020 r. Urząd przeprowadził kapitałowe testy warunków skrajnych dla 26 banków komercyjnych spośród 30 działających w momencie rozpoczęcia testów. Również dla

¹⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 176 z 27.06.2013 r., str. 1, ze zm.).

¹⁹ Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm.) i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 660) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy zawodowej rynku finansowego wskazanym przez Zastępcę Przewodniczącego KNF działającego w imieniu UKNF jako dysponenta tej tajemnicy.

²⁰ Jak wyżej.

²¹ Jak wyżej.

²² Jak wyżej.

²³ Jak wyżej.

²⁴ Jak wyżej.

²⁵ Jak wyżej.

²⁶ Jak wyżej.

²⁷ Jak wyżej.

²⁸ Jak wyżej.

²⁹ Jak wyżej.

³⁰ Jak wyżej.

26 banków Urząd przeprowadził płynnościowe testy warunków skrajnych. Testy dla [...] ³¹ przeprowadzono, podobnie jak w roku 2018 i 2019, na zasadach jak dla [...] ³². Nie przeprowadzono testów w [...] ³³ oraz w [...] ³⁴, w którym specyfika prowadzonej działalności powoduje, że [...] ³⁵

(akta kontroli str. 391, 392 pliki 2-14, str. 404-405, 413-417, 418 pliki 3-4, 26-27)

Począwszy od cyklu BION 2019, zgodnie z zaktualizowanymi Wytycznymi Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego dotyczącymi wspólnych procedur i metod stosowanych w ramach procesu przeglądu i oceny nadzorczej oraz nadzorczych testów warunków skrajnych, do metodyki BION wprowadzono nowy rozdział dotyczący testów warunków skrajnych. Testami warunków skrajnych objęte zostały wszystkie banki spółdzielcze, które na datę BION przekazały sprawozdawczość obowiązkową. W cyklu 2019 testami objęto 545 banków spółdzielczych, w cyklu 2020 – 535 banków, a w cyklu 2021 – 533 banki.

(akta kontroli str. 385, 396-402)

Art. 133c ust. 1 ustawy Prawo bankowe zobowiązuje KNF do opracowania raz w roku programu oceny nadzorczej dla nadzorowanych banków. W każdym roku badanego okresu Urząd opracowywał program oceny nadzorczej zarówno dla banków komercyjnych, jak i spółdzielczych. Opracowanie i zatwierdzenie programu oceny nadzorczej stanowiło element fazy przygotowawczej cyklu BION. Arkusz programu oceny nadzorczej zawierał między innymi: kategoryzację banków pod względem ich istotności systemowej, wskazywał grupę rówieśniczą, określał tryb BION oraz obszary ryzyka/działania podlegające ocenie w danym cyklu BION, także z uwzględnieniem wyników przeprowadzonych inspekcji. W przypadku banków spółdzielczych arkusz programu oceny nadzorczej zawierał także informację, czy bank jest objęty systemem ochrony instytucjonalnej.

(akta kontroli str. 160-163, 164 pliki 2-8, str. 167-168, 169-170 pliki 39-44, 46, 48, 56, 64, 71, str. 384-391, 392)

UKNF posiadał procedury w zakresie planowania inspekcji, na podstawie których planował inspekcje. Podmioty były dobierane do kontroli na podstawie analizy ryzyka z uwzględnieniem zasobów inspekcyjnych. W trakcie kontroli NIK, dla badanych podmiotów, nie zidentyfikowano niezgodności procesu planowania inspekcji z obowiązującymi w tym zakresie procedurami. Na 6 badanych podmiotów w 5 nie stwierdzono przypadku nieuzasadnionego nieuwzględnienia w planie inspekcji na rok następny podmiotów, w których w procesie analitycznym zidentyfikowano istotne i utrzymujące się pogorszenie sytuacji ekonomiczno-finansowej. W badanej próbie podmiotów nie stwierdzono przypadków nierzetelności przeprowadzonych czynności kontrolnych. Inspekcje przynosiły ważne z punktu widzenia sprawowanego nadzoru ustalenia, do podmiotów były kierowane szczegółowe zalecenia poinspekcyjne ukierunkowane na usunięcie nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 190-196, 197-211 pliki 17-434)

W 2018 r. Urząd przeprowadził:

- 25 czynności kontrolnych w bankach komercyjnych (3 inspekcje kompleksowe, 14 inspekcji problemowych, 2 postępowania wyjaśniające, 4 postępowania

³¹ Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm.) i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 660) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy zawodowej rynku finansowego wskazanym przez Zastępcę Przewodniczącego KNF działającego w imieniu UKNF jako dysponenta tej tajemnicy.

³² Jak wyżej.

³³ Jak wyżej.

³⁴ Jak wyżej.

³⁵ Jak wyżej.

walidacyjne³⁶, 2 kontrole przygotowania banku do działalności operacyjnej) – w tym w [...] bankach realizujących plan naprawy/ program postępowania naprawczego;

- 38 czynności kontrolnych w bankach spółdzielczych (3 inspekcje kompleksowe, 33 inspekcje problemowe, 2 postępowania wyjaśniające) - żaden bank spółdzielczy, w którym przeprowadzono czynności kontrolne nie realizował planu naprawy/programu postępowania naprawczego;
- 2 kontrole w SKOK (jedna kasa badana była w pełnym zakresie, a jedna w zakresie oceny jakości aktywów i zarządzania ryzykiem kredytowym) – na datę kontroli [...]³⁸.

W 2019 r. Urząd przeprowadził:

- 24 czynności kontrolne w bankach komercyjnych (3 inspekcje kompleksowe, 17 inspekcji problemowych, 1 postępowanie wyjaśniające, 3 postępowania walidacyjne), w tym w [...] bankach realizujących plany naprawy/ programy postępowania naprawczego przeprowadzono [...] inspekcji oraz [...] postępowanie wyjaśniające;
- 39 czynności kontrolnych w bankach spółdzielczych (2 inspekcje kompleksowe, 36 inspekcji problemowych, 1 postępowanie wyjaśniające), w tym przeprowadzono inspekcje problemowe w [...] bankach realizujących plany naprawy/programy postępowania naprawczego;
- 4 kontrole w SKOK (w 2 kasach ocenie poddano jakość aktywów i zarządzanie ryzykiem kredytowym, natomiast w 2 kasach – realizację zaleceń KNF wydanych po wcześniej przeprowadzonych kontrolach) Na datę kontroli [...] kontrolowane kasy były zobowiązane do sporządzenia programu postępowania naprawczego, natomiast [...]⁴⁴.

W 2020 r. Urząd przeprowadził:

- 20 czynności kontrolnych w bankach komercyjnych (1 inspekcję kompleksową, 15 inspekcji problemowych, 4 postępowania walidacyjne), w tym w [...] bankach realizujących plany naprawy/ programy postępowania naprawczego przeprowadzono [...] inspekcje problemowe oraz [...] postępowanie walidacyjne;
- 33 czynności kontrolne w bankach spółdzielczych (32 inspekcje problemowe, 1 postępowanie wyjaśniające), w tym w [...] plan naprawy/ program postępowania naprawczego przeprowadzono zarówno inspekcję problemową, jak również postępowanie wyjaśniające;
- 2 kontrole przeprowadzono w SKOK (jedna kasa badana była w pełnym zakresie, a jedna w zakresie oceny jakości aktywów i zarządzania ryzykiem

³⁶ Postępowania w zakresie stosowanych przez banki metod wewnętrznych wykorzystywanych do obliczania wymogów kapitałowych oraz modeli wewnętrznych.

³⁷ Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm.) i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 660) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy zawodowej rynku finansowego wskazanym przez Zastępcę Przewodniczącego KNF działającego w imieniu UKNF jako dysponenta tej tajemnicy.

³⁸ Jak wyżej.

³⁹ Jak wyżej.

⁴⁰ Jak wyżej.

⁴¹ Jak wyżej.

⁴² Jak wyżej.

⁴³ Jak wyżej.

⁴⁴ Jak wyżej.

⁴⁵ Jak wyżej.

⁴⁶ Jak wyżej.

⁴⁷ Jak wyżej.

⁴⁸ Jak wyżej.

kredytowym). Na datę kontroli [...] ⁴⁹ zobowiązana do sporządzenia programu postępowania naprawczego.

W I połowie 2021 r. Urząd przeprowadził:

- 7 czynności kontrolnych w bankach komercyjnych (3 inspekcje kompleksowe, 3 inspekcje problemowe, 1 kontrola przygotowania banku do działalności operacyjnej), w tym w [...] ⁵⁰ bankach realizujących plany naprawy/ programy postępowania naprawczego przeprowadzono [...] ⁵¹ inspekcje kompleksowe oraz [...] ⁵² inspekcję problemową;
- 15 czynności kontrolnych w bankach spółdzielczych (2 inspekcje kompleksowe, 13 inspekcji problemowych) – żaden bank spółdzielczy, w którym przeprowadzano czynności kontrolne nie realizował planu naprawy/programu postępowania naprawczego;
- 2 kontrole w kasach. Na datę kontroli [...] ⁵³ zobowiązane do sporządzenia programu postępowania naprawczego.

(akta kontroli str. 419-424)

1.2. Wyniki szczegółowych badań działań nadzorczych KNF/UKNF wobec wybranych podmiotów

Opis stanu
faktycznego

1)

[...] ⁵⁴.

(akta kontroli str. 1041, 1058 pliki 6-22; 1243-1245, 1263-1264)

[...] ⁵⁵.

(akta kontroli str. 1046-1047, 1250-1251, 1252-1255 pliki 21-164, 1256-1261)

[...] ⁵⁶.

(akta kontroli str. 389-391, 392 pliki 2-14)

2)

[...] ⁵⁷

(akta kontroli str. 2526-2583, 2639-2648, 2556-2659, 2379)

[...] ⁵⁸

(akta kontroli str. 2376-2378)

[...] ⁵⁹

⁴⁹ Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm.) i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 660) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy zawodowej rynku finansowego wskazanym przez Zastępcę Przewodniczącego KNF działającego w imieniu UKNF jako dysponenta tej tajemnicy.

⁵⁰ Jak wyżej.

⁵¹ Jak wyżej.

⁵² Jak wyżej.

⁵³ Jak wyżej.

⁵⁴ Jak wyżej.

⁵⁵ Jak wyżej.

⁵⁶ Jak wyżej.

⁵⁷ Jak wyżej.

⁵⁸ Jak wyżej.

⁵⁹ Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm.) i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 660) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy zawodowej rynku finansowego wskazanym przez Zastępcę Przewodniczącego KNF działającego w imieniu UKNF jako dysponenta tej tajemnicy.

(akta kontroli str. 2270 pliki 3, 5, 12, 2658-2659)

[...] ⁶⁰

(akta kontroli str. 2302 pliki 6-14, 2303 pliki 1-7, 2331-2342, 2371 pliki 68-111)

[...] ⁶¹

(akta kontroli str. 2270 pliki 13, 25, 2348-2355)

3)

[...] ⁶²

(akta kontroli str. 229-243, 244-332, 339-342, 348 pliki 16 i 21, 351-354, 373 pliki 2-11, 378 pliki 89-93)

4)

[...] ⁶³

(akta kontroli str. 1300, 1302, 1303, 1317, 1395, 1401, 1524-1532, 1538)

[...] ⁶⁴

(akta kontroli str. 1395-1397, 1399, 1547-1548, 1564-1576, 1585-1632, 1679, 1964-1965, 1978)

[...] ⁶⁵

(akta kontroli str. 1397, 1769-1771, 1773, 1799-1801)

5)

[...] ⁶⁶

(akta kontroli str. 54 plik 4, str. 67 pliki 4-20, str. 68-80; str. 145 pliki 8, 15-20)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W przypadku [...] ⁶⁷ KNF nie skierowała zaleceń [...] ⁶⁸.

(akta kontroli str. 1301-1302, 1905-1906)

Zdaniem NIK w przypadku zidentyfikowania niezadowolającej jakości portfela kredytowego zasadnym było zawarcie w piśmie do Banku, przekazującym ocenę BION, zaleceń ukierunkowanych na podjęcie przez Bank działań zmierzających do poprawy zarządzania ryzykiem kredytowym.

⁶⁰ Jak wyżej.

⁶¹ Jak wyżej.

⁶² Jak wyżej.

⁶³ Jak wyżej.

⁶⁴ Jak wyżej.

⁶⁵ Jak wyżej.

⁶⁶ Jak wyżej.

⁶⁷ Jak wyżej.

⁶⁸ Jak wyżej.

2. W [...] ⁶⁹ nie przeprowadzono inspekcji przed [...] ⁷⁰ (w tym Bank został wyłączony z planu inspekcji na 2015 r.) w sytuacji, gdy wyniki inspekcji KNF przeprowadzonych w Banku w [...] ⁷¹ wskazywały na poważne zastrzeżenia do sytuacji Banku, a w latach [...] ⁷² Bank wykazywał istotny wzrost należności zagrożonych. [...] ⁷³

Zdaniem NIK, działaniem nierzetelnym był także brak podjęcia przez UKNF [...] ⁷⁴ kontroli sprawdzającej w Banku, celem zweryfikowania utrzymującego się stanu niskiej jakości portfela kredytowego po kompleksowej kontroli UKNF w Banku [...] ⁷⁵.

(akta kontroli: 1288,1294-1295, 1547, 1907,1946)

OCENA CZĄSTKOWA

W bankach/SKOK nadzór wynikający z analizy sprawozdawczości przekazywanej przez te podmioty sprawowany przez Komisję i jej Urząd w okresie poprzedzającym identyfikację potrzeby wdrożenia działań naprawczych, w tym powstanie obowiązku wdrożenia programu naprawy, był zgodny z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa oraz regulacjami i procedurami UKNF.

System sprawozdawczy w zakresie nadzoru nad bankami i SKOK zapewniał, zdaniem NIK, identyfikację zagrożeń dla podstawowych obszarów funkcjonowania tych podmiotów i w jej wyniku umożliwiał podjęcie odpowiednich działań, jednakże pod warunkiem przekazywania przez podmioty nadzorowane rzetelnej i wiarygodnej sprawozdawczości.

UKNF posiadał stosowne procedury, na podstawie których planował inspekcje. Podmioty były dobierane do kontroli na podstawie analizy ryzyka z uwzględnieniem zasobów inspekcyjnych. W trakcie kontroli, dla badanych podmiotów, nie zidentyfikowano niezgodności procesu planowania inspekcji z obowiązującymi w tym zakresie procedurami. Na 6 zbadanych przypadków w 5 nie stwierdzono nieuzasadnionego nieuwzględnienia w planie inspekcji na rok następny podmiotów, w których w procesie analitycznym zidentyfikowano istotne i utrzymujące się pogorszenie sytuacji ekonomiczno-finansowej. W przypadku [...] ⁷⁶ nie przeprowadzono inspekcji przed [...] ⁷⁷ (Bank został wyłączony z planu inspekcji na 2015 r.), w sytuacji gdy wyniki wcześniejszych inspekcji KNF [...] ⁷⁸ oraz ustalenia nadzoru analitycznego wskazywały na poważne zastrzeżenia do sytuacji Banku. [...] ⁷⁹. W ocenie NIK, była ona spóźniona. Ponadto, zdaniem NIK, działaniem nierzetelnym był także brak podjęcia przez UKNF [...] ⁸⁰ kontroli sprawdzającej w Banku, celem zweryfikowania utrzymującego się stanu niskiej jakości portfela kredytowego po kompleksowej kontroli UKNF w Banku [...] ⁸¹.

W wyniku szczegółowego badania nadzoru sprawowanego w stosunku do 6 podmiotów stwierdzono 1 przypadek, gdy działania podjęte przez Urząd,

⁶⁹ Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm.) i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 660) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy zawodowej rynku finansowego wskazanym przez Zastępcę Przewodniczącego KNF działającego w imieniu UKNF jako dysponenta tej tajemnicy.

⁷⁰ Jak wyżej.

⁷¹ Jak wyżej.

⁷² Jak wyżej.

⁷³ Jak wyżej.

⁷⁴ Jak wyżej.

⁷⁵ Jak wyżej.

⁷⁶ Jak wyżej.

⁷⁷ Jak wyżej.

⁷⁸ Jak wyżej.

⁷⁹ Jak wyżej.

⁸⁰ Jak wyżej.

⁸¹ Jak wyżej.

po wynikach analiz i inspekcji wskazujących na pogorszenie sytuacji finansowej podmiotu, nie były w pełni adekwatne. Dotyczyło to [...] ⁸² po ocenie BION [...] ⁸³ wskazywano na niską jakość portfela kredytowego, KNF nie skierowała następnie do Banku zaleceń w tej sprawie.

OBSZAR

2. Działania nadzorcze związane z wdrażaniem planów naprawy lub programów postępowania naprawczego przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz ich efekty

2.1. Wdrażane plany naprawy i programy postępowania naprawczego

Opis stanu faktycznego

Art. 141m ust. 4 ustawy Prawo bankowe zobowiązuje banki do aktualizacji co najmniej raz w roku planów naprawy, a Komisję Nadzoru Finansowego do zatwierdzania zaktualizowanych planów naprawy w drodze decyzji. W latach 2018-2020 banki komercyjne zobowiązane do składania corocznej aktualizacji planów naprawy, co do zasady, wywiązywały się z tego obowiązku. W okresie tym w stosunku do [...] ⁸⁴ KNF żądała korekt planu naprawy. W przypadku [...] ⁸⁵ podjęła decyzję odmawiającą zatwierdzenia zaktualizowanego planu naprawy [...] ⁸⁶ i wezwała Bank do złożenia nowego planu. W tym samym okresie spośród banków spółdzielczych nieobjętych IPS 1 bank jeden raz nie przekazał w terminie aktualizacji planu naprawy. Komisja udzieliła Bankowi upomnienia za wykonywanie działalności bankowej z naruszeniem [...] ⁸⁷ i zaleciła [...] ⁸⁸. Bank opracował plan i wystąpił z wnioskiem do Komisji o zatwierdzenie, jednakże [...] ⁸⁹. Postępowanie administracyjne w tej sprawie było przedłużane ze względu na sprawy związane z [...] ⁹⁰, a następnie postępowanie administracyjne w tej sprawie było przedłużane ze względu na sprawy związane z [...] ⁹¹, a następnie bieg terminu do wydania przez KNF decyzji uległ zawieszeniu na podstawie art. 31za ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji

⁸² Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm.) i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 660) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy zawodowej rynku finansowego wskazanym przez Zastępcę Przewodniczącego KNF działającego w imieniu UKNF jako dysponenta tej tajemnicy.

⁸³ Jak wyżej.

⁸⁴ Jak wyżej.

⁸⁵ Jak wyżej.

⁸⁶ Jak wyżej.

⁸⁷ Jak wyżej.

⁸⁸ Jak wyżej.

⁸⁹ Jak wyżej.

⁹⁰ Jak wyżej.

⁹¹ Jak wyżej.

kryzysowych⁹² – na czas trwania stanu epidemii. Ostatecznie Bank [...] ⁹³. W związku z tym KNF wydała decyzję o umorzeniu postępowania w sprawie [...] ⁹⁴.

W badanym okresie KNF wydała osiem decyzji w stosunku do siedmiu banków spółdzielczych z odmową zatwierdzenia planów naprawy [...] ⁹⁵. Ponadto w przypadku [...] ⁹⁶, w związku z decyzjami w sprawie [...] ⁹⁷ podjęła decyzję w sprawie umorzenia postępowania w przedmiocie zatwierdzenia planu naprawy [...] ⁹⁸.

(akta kontroli str. 185-186, 187 plik 1-24, 349-352, 368 pliki 2-19, 369 pliki 2-107, 405-412, 414-417)

2.2. Wyniki szczegółowych badań działań nadzorczych KNF/UKNF wobec wybranych podmiotów

1)

[...] ⁹⁹.

(akta kontroli str. 185-186 pliki 7 i 10-11; 1269)

[...] ¹⁰⁰.

(akta kontroli str. 607-608; 624-625 pliki 105, 117, 128 i 139)

[...] ¹⁰¹.

(akta kontroli str. 608; 625 pliki 150, 161 i 172)

[...] ¹⁰².

(akta kontroli str. 609-612, 625 pliki 121-148, 1269-1270)

[...] ¹⁰³.

(akta kontroli str. 612-617, 625 pliki 149-162 i 165-166, 1160-1164, 1270-1271)

[...] ¹⁰⁴.

(akta kontroli str. 1160-1164)

[...] ¹⁰⁵.

(akta kontroli str. 183 pliki 69-71, 1059-1066 pliki 50-173, 1274-1276)

⁹² Dz. U. poz. 1842, ze zm., dalej: ustawa o COVID-19. W myśl art. 31za ust. 1 ustawy o COVID-19, w przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii bieg terminów do podjęcia przez Komisję Nadzoru Finansowego czynności, w tym czynności nadzorczych, terminów załatwiania spraw oraz terminów przewidzianych do wydania decyzji lub postanowienia kończącego postępowanie w sprawie albo wniesienia sprzeciwu nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu do dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, chyba że Komisja Nadzoru Finansowego wyda decyzję załatwiającą sprawę, dokona czynności, wyda decyzję lub postanowienie kończące postępowanie w sprawie albo wniesie sprzeciw.

⁹³ Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm.) i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 660) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy zawodowej rynku finansowego wskazanym przez Zastępcę Przewodniczącego KNF działającego w imieniu UKNF jako dysponenta tej tajemnicy.

⁹⁴ Jak wyżej.

⁹⁵ Jak wyżej.

⁹⁶ Jak wyżej.

⁹⁷ Jak wyżej.

⁹⁸ Jak wyżej.

⁹⁹ Jak wyżej.

¹⁰⁰ Jak wyżej.

¹⁰¹ Jak wyżej.

¹⁰² Jak wyżej.

¹⁰³ Jak wyżej.

¹⁰⁴ Jak wyżej.

¹⁰⁵ Jak wyżej.

[...] ¹⁰⁶.

(akta kontroli str. 187 plik 13, 1263-1264, 1243-1245, 1279)

UKNF dokonuje kwartalnej identyfikacji i oceny poziomu ryzyka banków oraz zgodności prowadzonej przez nie działalności z przepisami prawa w oparciu o „Metodykę kwartalnej oceny poziomu ryzyka banków stosowaną w Departamencie Bankowości Komercyjnej i Specjalistycznej” (Raport KOBRA). Raport KOBRA jest elementem procesu BION i stanowi podstawę nadawania i aktualizacji oceny BION. Nadawanie oceny odbywa się kwartalnie na dzień 31 grudnia, 31 marca i 30 września (aktualizacja oceny BION) oraz rocznie na dzień 30 czerwca (nadanie oceny BION w cyklu BION). [...] ¹⁰⁷ NIK stwierdziła, że DBK nie sporządził Raportów KOBRA za [...] ¹⁰⁸. Opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 184 pliki 1-32, 938-1040, 1152-1153, 1264-1265)

[...] ¹⁰⁹.

(akta kontroli str. 189 pliki 18-19 i 27-28, 190-194, 1042-1046, 1166, 1271-1273)

[...] ¹¹⁰.

(akta kontroli str. 624-626 pliki 106-197, 1047-1050, 1266-1269)

[...] ¹¹¹.

(akta kontroli str. 1049-1050, 1137-1138)

[...] ¹¹².

(akta kontroli str. 610-615, 625-626 pliki 125-185, 1050-1054, 1058 pliki 2-5, 1138-1141, 1276-1278)

[...] ¹¹³.

(akta kontroli str. 1138-1139, 1279)

[...] ¹¹⁴.

(akta kontroli str. 1051, 1279-1280)

[...] ¹¹⁵.

(akta kontroli str. 608-609, 613-617, 624-626 pliki 107, 167, 171 i 203, 1280-1281)

[...] ¹¹⁶.

(akta kontroli str. 616, 1281)

[...] ¹¹⁷.

(akta kontroli str. 617, 624 plik 107, 1281-1282)

¹⁰⁶ Jak wyżej.

¹⁰⁷ Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm.) i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 660) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy zawodowej rynku finansowego wskazanym przez Zastępcę Przewodniczącego KNF działającego w imieniu UKNF jako dysponenta tej tajemnicy.

¹⁰⁸ Jak wyżej.

¹⁰⁹ Jak wyżej.

¹¹⁰ Jak wyżej.

¹¹¹ Jak wyżej.

¹¹² Jak wyżej.

¹¹³ Jak wyżej.

¹¹⁴ Jak wyżej.

¹¹⁵ Jak wyżej.

¹¹⁶ Jak wyżej.

¹¹⁷ Jak wyżej.

2)

[...] ¹¹⁸.

(akta kontroli str. 2261, 2578-2609, 2647-2653, 2324)

[...] ¹¹⁹.

(akta kontroli str. 2252, 2312-2314, 2370-2373, 2673-2699, 2838-2839)

[...] ¹²⁰.

(akta kontroli str. 189bis, pliki 20, 23, 26, 30)

[...] ¹²¹.

(akta kontroli str. 2250, 2782, 2271 pliki 39, 41, 2700-2713, 2325-2326)

[...] ¹²².

(akta kontroli str. 2271 pliki 43, 46, 47, 125, 2357-2364)

[...] ¹²³.

(akta kontroli str. 2274 pliki 126-133, 2275 pliki 172-184, 2280 pliki 326-348, 2781, 2811-2836, 2855-2925)

[...] ¹²⁴.

(akta kontroli str. 2267, 2271 plik 57, 59, 60, 2275 pliki 180-182, 2308-2309, 2754-2756)

[...] ¹²⁵.

(akta kontroli str. 2271 plik 62-67, 2718-2777)

3)

[...] ¹²⁶.

(akta kontroli str. 229-243, 244-332, 339-342, 348 pliki 16 i 21, 351-354, 373 pliki 2-11, 378 pliki 89-93)

[...] ¹²⁷.

(akta kontroli str. 380-381, 382 plik 5, str. 354-356, 379 plik 2).

[...] ¹²⁸.

(akta kontroli str. 380-381, 382 plik 5, str. 340-341, 348 plik 22)

[...] ¹²⁹.

[...] ¹³⁰.

¹¹⁸ Jak wyżej.

¹¹⁹ Jak wyżej.

¹²⁰ Jak wyżej.

¹²¹ Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm.) i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 660) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy zawodowej rynku finansowego wskazanym przez Zastępcę Przewodniczącego KNF działającego w imieniu UKNF jako dysponenta tej tajemnicy.

¹²² Jak wyżej.

¹²³ Jak wyżej.

¹²⁴ Jak wyżej.

¹²⁵ Jak wyżej.

¹²⁶ Jak wyżej.

¹²⁷ Jak wyżej.

¹²⁸ Jak wyżej.

¹²⁹ Jak wyżej.

¹³⁰ Jak wyżej.

(akta kontroli str. 341, 348 pliki 20, 26-34).

[...] ¹³¹.

(akta kontroli str. 341, 348 plik 26-34, 440-443)

[...] ¹³².

(akta kontroli str. 170 pliki 5-15, 229-332, 358-359, 373 plik 8 i 16)

[...] ¹³³.

(akta kontroli str. 358-359, 373 plik 14, 379 pliki 5 i 6)

[...] ¹³⁴.

(akta kontroli str. 358-359, 374 plik 17)

[...] ¹³⁵.

(akta kontroli str. 359, 379 plik 7 i 19)

[...] ¹³⁶.

(akta kontroli str. 359, 374 plik 17-19, 375 pliki 41-44 i 49, 376 pliki 55-56)

[...] ¹³⁷.

(akta kontroli str. 361, 373-378 pliki 31-88, 470- 594)

[...] ¹³⁸.

(akta kontroli str. 333-342, 348 pliki 17 i 28, 357-358, 373 pliki 2, 12-13 i 29)

[...] ¹³⁹

(akta kontroli str. 337-341, 348 plik 17, 358-359, 373 plik 15, 463-469)

4)

[...] ¹⁴⁰.

(akta kontroli str. 1963-1964, 2001-2002)

[...] ¹⁴¹.

(akta kontroli str. 1468, 2121, 2190, 2032, 2036, 2142)

[...] ¹⁴².

(akta kontroli str. 1764, 2037-2038, 2156-2159)

[...] ¹⁴³.

(akta kontroli str. 1289-1290, 1293)

¹³¹ Jak wyżej.

¹³² Jak wyżej.

¹³³ Jak wyżej.

¹³⁴ Jak wyżej.

¹³⁵ Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm.) i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 660) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy zawodowej rynku finansowego wskazanym przez Zastępcę Przewodniczącego KNF działającego w imieniu UKNF jako dysponenta tej tajemnicy.

¹³⁶ Jak wyżej.

¹³⁷ Jak wyżej.

¹³⁸ Jak wyżej.

¹³⁹ Jak wyżej.

¹⁴⁰ Jak wyżej.

¹⁴¹ Jak wyżej.

¹⁴² Jak wyżej.

¹⁴³ Jak wyżej.

[...] ¹⁴⁴, NIK zaznacza, że wewnętrzne plany naprawy nie są usankcjonowane w ustawie Prawo bankowe (jak ma to miejsce w przypadku planów naprawy – indywidualnych czy też grupowych) ani w innych powszechnie obowiązujących przepisach prawa. Komisja Nadzoru Finansowego nie uczestniczy w procesie ich akceptacji, jak również nie dokonuje kwartalnych ocen realizacji tych planów. Zatwierdzanie i ocena realizacji wewnętrznych planów naprawy należy do wyłącznej kompetencji jednostek zarządzanych instytucjonalnymi systemami ochrony i wewnętrznym środkiem oddziaływania na uczestnika. Środek ten wykorzystywany jest w ramach realizacji celu funkcjonowania tych systemów ochrony, którym jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego uczestnika systemu ochrony. Nie jest to działanie nadzorcze oceniane przez UKNF i KNF, tylko wewnętrzne rozwiązanie funkcjonujące w instytucjonalnym systemie ochrony. Informacja o ocenie realizacji wewnętrznych planów naprawy jest zawarta jedynie w kwartalnych sprawozdaniach składanych do KNF przez jednostkę zarządzającą systemem ochrony. Zdaniem UKNF, mając na względzie, że wewnętrzne plany naprawy nie zostały usankcjonowane w przepisach prawa, sam fakt realizowania przez Bank Wewnętrznego Planu Naprawy nie obliguje KNF do podejmowania działań nadzorczych, w tym również sankcyjnych, a także nie stanowi przesłanki do podejmowania takich działań.

(akta kontroli str. 2127-2128)

Uregulowanie ustawowe w zakresie zatwierdzania wewnętrznego planu naprawy przez KNF wraz z wprowadzeniem systemu monitorowania i weryfikowania realizacji tego planu przez UKNF zapewniłoby zwiększenie skuteczności i efektywności działań nadzorczych KNF nad realizacją działań naprawczych banków będących w systemie ochrony.

5)

[...] ¹⁴⁵.

(akta kontroli str. 54 plik 4, 67 pliki 4-20, 68-80, 145 pliki 8,15-20)

[...] ¹⁴⁶.

(akta kontroli str. 54 plik 4, 67 pliki 4-20, 68-80, 145 pliki 8,15-20)

[...] ¹⁴⁷.

(akta kontroli str. 51 pliki 7-8, 67 pliki 4-20, 197 pliki 428-431, 153-159)

[...] ¹⁴⁸.

(akta kontroli str. 378 pliki 86 i 88)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Departament Bankowości Komercyjnej i Specjalistycznej nie sporządził Raportów KOBRA za [...] ¹⁴⁹. Zapisy „Metodyki kwartalnej oceny poziomu ryzyka banków stosowanej w DBK” (dalej: Metodyka kwartalna) ¹⁵⁰ precyzują, że

¹⁴⁴ Jak wyżej.

¹⁴⁵ Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm.) i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 660) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy zawodowej rynku finansowego wskazanym przez Zastępcę Przewodniczącego KNF działającego w imieniu UKNF jako dysponenta tej tajemnicy.

¹⁴⁶ Jak wyżej.

¹⁴⁷ Jak wyżej.

¹⁴⁸ Jak wyżej.

¹⁴⁹ Jak wyżej.

¹⁵⁰ Wydanie 4 z 26 czerwca 2019 r.

nadawanie ocen odbywa się z częstotliwością kwartalną i roczną. Analiza dokonywana jest na dzień 31 grudnia, 31 marca, 30 czerwca i 30 września. Dokument nie definiuje żadnej okoliczności i warunku pozwalającego na niesporządzenie kwartalnej analizy ryzyka.

[...] ¹⁵¹

Biorąc pod uwagę [...] ¹⁵², NIK ocenia, brak sporządzenia kwartalnej analizy ryzyka KOBRA za [...] ¹⁵³ jako działanie sprzeczne z regulacjami wewnętrznymi UKNF i nierzetelne, skutkujące brakiem dwóch analiz i raportów KOBRA w wymienionym okresie.

(akta kontroli str. 184 pliki 1-32, 989-1040, 1152-1153, 1264-1265)

2. KNF nie skierowała zaleceń do [...] ¹⁵⁴ po ocenie BION [...] ¹⁵⁵.

(akta kontroli str. 1907-1909, 1995, 2001, 2017, 2936)

W ocenie NIK, w związku z [...] ¹⁵⁶, zasadnym było skierowanie do Banku zaleceń po ocenie BION [...] ¹⁵⁷.

3. W przypadku [...] ¹⁵⁸ nie powołała kuratora, do czego była uprawniona w myśl art. 144 ustawy Prawo bankowe.

[...] ¹⁵⁹

(akta kontroli str. 1293, 1297, 2191-2238, 2926-2933)

4. Zdaniem NIK, wszczęcie postępowania w sprawie ustanowienia kuratora w [...] ¹⁶⁰.

(akta kontroli str. 2275 pliki 202-325, 2380, 2651-2652, 2270 plik 35, 2782-2783, 2809-2810, 2836, 2838-2839, 2842, 2861, 2869-2870)

OCENA CZĄSTKOWA

Komisja Nadzoru Finansowego zgodnie z art. 141m ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe¹⁶¹ (dalej: ustawa Prawo bankowe) prowadziła postępowania w przedmiocie zatwierdzenia w drodze decyzji aktualizowanych przez banki planów naprawy. W badanej próbie podmiotów nie stwierdzono w tym obszarze nieprawidłowości.

Zdaniem NIK, KNF i jej Urząd nie wykorzystały w pełni możliwych instrumentów nadzorczych dyscyplinujących [...] ¹⁶² do skutecznej i efektywnej realizacji założeń i efektywności WPN. Nie wykorzystano w pełni środka nadzorczego, jakim była

¹⁵¹ Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm.) i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 660) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy zawodowej rynku finansowego wskazanym przez Zastępcę Przewodniczącego KNF działającego w imieniu UKNF jako dysponenta tej tajemnicy.

¹⁵² Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm.) i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 660) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy zawodowej rynku finansowego wskazanym przez Zastępcę Przewodniczącego KNF działającego w imieniu UKNF jako dysponenta tej tajemnicy..

¹⁵³ Jak wyżej.

¹⁵⁴ Jak wyżej.

¹⁵⁵ Jak wyżej.

¹⁵⁶ Jak wyżej.

¹⁵⁷ Jak wyżej.

¹⁵⁸ Jak wyżej.

¹⁵⁹ Jak wyżej.

¹⁶⁰ Jak wyżej.

¹⁶¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1896, ze zm.

¹⁶² Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm.) i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 660) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy zawodowej rynku finansowego wskazanym przez Zastępcę Przewodniczącego KNF działającego w imieniu UKNF jako dysponenta tej tajemnicy.

możliwość wydania zaleceń po ocenie BION [...] ¹⁶³ pomimo stwierdzenia niskiej jakości portfela kredytowego Banku. KNF nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień i nie powołała kuratora nadzorującego w sposób bezpośredni przebieg procesu naprawczego w Banku [...] ¹⁶⁴. W ocenie NIK, kurator mógłby stanowić wsparcie kompetencyjne i pomoc w realizacji programu postępowania naprawczego.

Brak sporządzenia dla [...] ¹⁶⁵ kwartalnej oceny poziomu ryzyka za [...] ¹⁶⁶ nie miał zauważalnego wpływu na procedowanie zmierzające do uzdrowienia sytuacji finansowej Banku, niemniej, w ocenie NIK, działanie to było nierzetelne.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie działania nadzorcze KNF nad postępowaniami naprawczymi spółdzielczych kas oszczędnościowo – kredytowych. Komisja zgodnie z przepisami prawa wykorzystywała adekwatne uprawnienia przysługujące jej na podstawie przepisów art. 71 ust. 1 pkt 1 -3, art. 71 ust. 2 oraz art. 73 ust. 1 ustawy o skok w celu zapewnienia bezpieczeństwa środków gromadzonych na rachunkach kas przez ich członków.

IV. Wnioski

W związku z tym, że zidentyfikowane podczas kontroli nieprawidłowości nie miały charakteru systemowego i tym samym nie wpływają na skuteczność wykonywanego przez Komisję i jej Urząd nadzoru w przyszłych okresach, NIK nie formułuje wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, października 2021 r.

Kontrolerzy:
Anna Grabarczyk
Główny specjalista kp.

/-/

.....
podpis

Piotr Mienicki
Doradca ekonomiczny

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Budżetu i Finansów
Dyrektor
Stanisław Jarosz

/-/

.....
podpis

¹⁶³ Jak wyżej.

¹⁶⁴ Jak wyżej.

¹⁶⁵ Jak wyżej.

¹⁶⁶ Jak wyżej.

podpis

Roman Sulej
Doradca ekonomiczny
/-/

.....
podpis

Dariusz Starnowski
Główny specjalista kp.
/-/

.....
podpis

Adam Durski
Główny specjalista kp.
/-/

.....
podpis

Zmian w wystąpieniu dokonał
Dyrektor
Departamentu Budżetu i Finansów

Stanisław Jarosz